

Nr 321

Av herr Keijer, om den framtida användningen av Bogesunds slott.

(Lika lydande med motion nr 473 i Första kammaren)

I Östra Ryd, Stockholms län, ligger egendomen Bogesund. Dess huvudbyggnad, slottet, uppfördes på 1640-talet av egendomens förste ägare, Per Brahe d. y. Denna byggnad hade fyra våningar och var nästan kvadratisk. En undersökning som gjordes år 1946 gav vid handen att anmärkningsvärt mycket där är bibehållet från 1600-talet och därför har kulturhistoriskt intresse.

Under åren 1864—1867 gjordes en genomgripande ombyggnad, då bl. a. fyra krenelerade torn tillfogades, vilket gav slottet ett helt annat utseende än tidigare.

Bogesund har tillhört — utom Per Brahes släkt — bl. a. familjerna Hamilton, von Rosen och sedan 1774 von Lantingshausen och von Höpken. Från år 1863 var Bogesund fideikommiss för de senare familjerna.

Då egendomen var uppenbart vanhävdad beslöt riksdagen den 29 mars 1946 en lag om tvångsinlösen av vanhävdad jordbruksegendom, och redan påföljande dag förordnade Kungl. Maj:t att Bogesund mot lösen skulle avstås till kronan och ställas under domänstyrelsens förvaltning.

En utredning genom byggnadsstyrelsen visade, att åtgärder måste vidtagas omedelbart för att hindra fortsatt förstörelse av slottet. Riksantikvarieämbetet tillstyrkte snabba åtgärder, och vissa restaureringsarbeten utfördes. Att deras omfattning var ytterst begränsad framgår av uppgiften att kostnaden för denna första restaurering uppgick till 14 000 kr.

De anslag som riksdagen beviljat under 1950- och 1960-talen har varit ytterst blygsamma med resultat att Bogesunds slott blivit alltmer förslummat. Slottet gör närmast ett skrämmande intryck, där det ligger vid en av de livligt trafikerade turistvägarna, den som går mellan Stockholm och Vaxholm.

Att på detta sätt låta Bogesunds slott förfalla är icke värdigt staten som dess ägare, då det representerar unika kulturvärden.

Sälunda anförde riksantikvarieämbetet i januari 1947:

Bogesund måste tillmätas ett mycket stort värde som minnesmärke, ej blott genom sina delvis sällsynt väl bevarade inredningsdetaljer från 1600-talet, utan även med hänsyn till den yttre arkitektoniska gestaltning slottet erhöll under 1800-talet. Riksantikvarieämbetet anser därför, att avgörande kulturhistoriska skäl talar för att Bogesunds slott bör bibehållas helt i det skick som det erhöll efter ombyggnaden på 1860-talet.

Bogesunds slott borde få ett annat öde än att långsamt förfalla. Det skulle restaurerat bli ett värdefullt mål för turister. Redan en partiell restaurering vore bättre än den nuvarande situationen.

Helst borde slottet få en användning för något särskilt ändamål. En tidigare utredning gav vid handen att det skulle vara möjligt att inom slottsbyggnaden få sammanträdes- och kommittérum för kongresser med upp till 200 deltagare, restaurang, sällskapsrum, personalrum och rum för ett 30-tal överliggande gäster. Med hänsyn till bristen på kongressutrymmen i en tilltalande miljö och på ett rimligt avstånd från Stockholm borde en sådan användning ånyo allvarligt övervägas. Andra möjligheter till användning efter en restaurering torde finnas.

Vid bedömningen av Bogesunds framtid bör också hänsyn tagas till det förhållandet att i regionplanen för stockholmsområdet ingår en "Bogesundsled" över Lidingö direkt till Bogesundslandet. Då den förverkligas kommer avståndet till huvudstaden att högst väsentligt förkortas.

Med hänsyn till ovanstående hemställes,

att riksdagen måtte ge Kungl. Maj:t i uppdrag att snarast utreda frågan om den framtida användningen av Bogesunds slott samt framlägga kostnadsförslag för dess restaurering.

Stockholm den 24 januari 1964

Augustinus Keijer

Nr 322

Av herr Keijer och fru Gärde Widemar, om inrättande vid konsthögskolan av en professur i stadsbyggnadskonst, m. m.

(Lika lydande med motion nr 275 i Första kammaren)

Stockholm den 24 januari 1964

Augustinus Keijer

Ingrid Gärde Widemar
